

Даний матеріал наводиться в демонстративних цілях. Через це файл не відображає повний обсяг роботи. Для отримання цілісної інформації по цій чи іншій роботі звертайтеся до менеджерів сайту kursach.in.ua

Облік витрат на виробництво готової продукції

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, КЛАСИФІКАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА	3
2. ОБЛІК ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	17
3. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИТРАТИ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	17
ВИСНОВКИ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

ВСТУП

1. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, КЛАСИФІКАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Споживча кооперація має високий потенціал позитивного впливу на забезпечення ефективного і збалансованого соціально-економічного розвитку територій, підміняючи в процесі реалізації даного завдання окремі важливі функції держави. Це підтверджується універсальними принципами та цінностями кооперативного духу, багатовіковими традиціями та позитивним міжнародним досвідом функціонування системи, за якого учасниками взаємовигідного кооперування стають широкі верстви населення, створюються суб'єкти господарювання, які впливають та визначають тенденції розвитку внутрішнього ринку, торгівлі та послуг, сфери заготівель, сільськогосподарського та промислового виробництва, інших видів діяльності, забезпечується зайнятість та ділова активність населення, зокрема в районних центрах і сільських поселеннях, які менш економічно розвинені.

Натомість в Україні намітилися негативні тенденції до звуження частки системи споживчої кооперації на внутрішньому ринку та послаблення її ролі. Відновлення ринкових позицій та соціально-економічної місії системи можливе (для цього збережено інтелектуально-кадровий, ресурсний, організаційний та суспільно-психологічний потенціал), але ускладнене низкою об'єктивних чинників, серед яких особливо складним є формування системи достатнього та доступного фінансового забезпечення її функціонування і розвитку. Зменшення обсягів діяльності, чистого прибутку, пайового капіталу та можливостей залучення фінансових ресурсів із інших внутрішніх джерел призвели до обмеженого фінансування поточної діяльності й розвитку споживчої кооперації та її суб'єктів за рахунок власних коштів; посилення фінансово-економічної нестабільності, зорієнтування діяльності на менш інвестиційно привабливі території, криза банківської системи та недостатність підтримки з боку суб'єктів фінансової інфраструктури обмежують доступність зовнішнього фінансування.

Розглянемо економічну сутність витрат на виробництво готової продукції.

Господарсько-виробнича діяльність на будь-якому підприємстві пов'язана з споживанням сировини, матеріалів, палива, енергії, з виплатою заробітної плати, відрахуванням платежів на соціальне та пенсійне страхування працівників, нарахуванням амортизації, а також з низкою інших необхідних витрат. За допомогою процесу звернення ці витрати постійно відшкодовуються з виручки підприємства від реалізації продукції (робіт, послуг), що забезпечує безперервність виробничого процесу.

Для підрахунку суми всіх витрат підприємства приводять їх до єдиного показника, представляючи для цього в грошовому вираженні. Таким показником і є собівартість.

В умовах ринкової економіки собівартість продукції є найважливішим показником виробничо-господарської діяльності підприємств, оскільки обчислення цього показника необхідно для:

- оцінки виконання плану по даному показнику і його динаміки;
- визначення рентабельності виробництва й окремих видів продукції;
- здійснення внутрішньовиробничого госпрозрахунку;
- виявлення наявних резервів зниження собівартості продукції;
- визначення оптових цін на продукцію;
- розрахунки економічної ефективності впровадження нової техніки, технології, організаційно-технічних заходів;
- обґрунтування рішень про виробництві нових видів продукції і зняття з виробництва застарілих.

За обсягом врахованих витрат розрізняються три види собівартості:

- цехова собівартість, що включає в себе витрати на виробництво продукції в межах цеху, зокрема прямі матеріальні витрати на виробництво продукції, амортизація цехового устаткування, заробітна плата основних виробничих робітників цеху, соціальні відрахування, витрати на утримання і експлуатація цехового устаткування, загальноцехові витрати;

- виробнича собівартість (собівартість готової продукції), крім цехової собівартості, включає в себе загальнозаводські витрати (адміністративно-

управлінські і загальногосподарські витрати) і витрати допоміжного виробництва;

- повна собівартість, або собівартість реалізованої (відвантаженої) продукції, - показник, що поєднує виробничу собівартість продукції (робіт, послуг) і витрати по її реалізації.

Крім того, розрізняють планову і фактичну собівартість.

Планова собівартість визначається на початку планованого року виходячи з планових норм витрат та інших планових показників на цей період.

Фактична собівартість визначається в кінці звітної періоду на підставі даних бухгалтерського обліку про фактичних витратах на виробництво.

Собівартість продукції знаходиться у взаємозв'язку з показниками ефективності виробництва. Вона свідчить про велику частину вартості продукції і залежить від зміни умов виробництва і реалізації продукції. Аналіз витрат, як правило, проводиться систематично протягом року з метою виявлення внутрішньовиробничих резервів їх зниження.

Для аналізу рівня та динаміки зміни вартості продукції використовується ряд показників. До них відносяться: кошторис витрат на виробництво, собівартість товарної і реалізованої продукції, зниження собівартості порівнянної товарної продукції і витрати на один карбованець реалізованої продукції.

Собівартість одиниці продукції (калькуляція) показує витрати підприємства на виробництво і реалізацію конкретного виду продукції в розрахунку на одну натуральну одиницю.

Управління собівартістю продукції підприємства є планомірний процес формування витрат на виробництво всієї продукції і собівартості окремих виробів, контроль за виконанням завдань по зниженню собівартості продукції, виявлення резервів її зниження.

Діяльність будь-якої організації при виготовленні конкурентоспроможної продукції пов'язана з вкладенням коштів у виробничі чинники: придбання

обладнання, матеріальні і трудові ресурси та ін, що обумовлює несення їй певних витрат чи витрат.

Витрати – це вартісне вираження використання виробничих факторів, необхідних для здійснення підприємством діяльності з виробництва та реалізації продукції.

Підприємства, які займаються виробничою діяльністю, визначають витрати виробництва, а організації, які здійснюють постачальницьку, збутову, торговельно-посередницьку діяльність - витрати звертання.

Витрати – це оплата постачальнику, здійснювана підприємством, або доходи постачальника ресурсів, забезпечуються підприємством, а також внутрішні витрати на те, щоб ресурси були застосовані саме даним підприємством і для певного варіанту виробництва.

Витрати називаються альтернативними (тимчасовими), якщо виражають вартість власних ресурсів, що використовуються найбільш ефективним способом з усіх можливих.

При оцінці витрат зазвичай використовують два підходи: економічний і бухгалтерський.

Економічні витрати – це альтернативні витрати підприємства, і вони включають як явні (бухгалтерські), так і неявні витрати (витрати втрачених можливостей). Неявні витрати – це вартість послуг факторів виробництва, які використовуються в процесі господарської діяльності і не є покупними, так як знаходяться у власності підприємства (відсоток на вкладений капітал, нематеріальні активи).

У вітчизняній економіці застосовується бухгалтерський підхід до оцінки витрат. Бухгалтерські витрати включають тільки явні витрати, що представляють собою платежі за придбані ресурси (сировину, матеріали, амортизацію основних фондів, оплату праці тощо), виміряні у фактичних цінах їх придбання та розраховуються на основі фінансових (бухгалтерських) документів. Сукупність всіх явних витрат утворює собівартість продукції.

Витрати на виробництво – це витрати обґрунтовані умовами виробництва і спрямовані на створення корисних цінностей або надання послуг шляхом споживання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Витрати підприємства безпосередньо впливають на формування обсягу прибутку. Природно, що чим менша собівартість виробленої продукції, тим більш конкурентоспроможне підприємство, доступніше продукція для споживача і тим відчутніше економічний ефект від її продажу. Собівартість продукції є якісним показником діяльності підприємства, так як в ній відображаються всі сторони виробничої і фінансово-господарської діяльності підприємства.

Формування витрат виробництва є ключовим і одночасно найбільш складним елементом формування і розвитку виробничо-господарського механізму підприємства охопленого системою управлінського фінансового обліку.

Саме від його ретельного вивчення та успішного практичного застосування управлінського обліку буде залежати рентабельність виробництва та окремих видів продукції, виявлення резервів зниження собівартості продукції, визначення цін на продукцію, розрахунок економічної ефективності від впровадження нової техніки, технології, організаційно-технічних заходів, а також обґрунтування рішення про виробництво нових видів продукції і зняття з виробництва застарілих.

Надалі розглянемо особливості обліку витрат на виробництво готової продукції в Буринській районній спілці споживчих товариств.

Буринська райспоживспілка заснована в 1993 році та розташована за адресою: 41700, Сумська обл., Буринський район, м. Буринь, вул. Ринкова, б. 4.

До складу районної спілки входять Слобідське, Хустянське, Миколаївське та Успенське сільські споживчі товариства. Станом на 2020 рік до спілки входить потужна роздрібна мережа, що включає 15 магазинів та 8 закладів громадського харчування.

Розглянемо характеристику основних техніко-економічних показників Буринської райспоживспілки за 2017-2019 рр. (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Динаміка основних техніко-економічних показників Буринської райспоживспілки за 2017-2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Темп зросту 2019/2017, %
Виручка від реалізації, тис. грн.	11251,7	11628,8	14484,8	28,73
Собівартість реалізації, тис. грн.	9208,3	8979	11664,8	26,68
Валовий прибуток, тис. грн.	2043,4	2649,8	2820	38,01
Чистий прибуток, тис. грн.	1058	920	801	-24,29
Чисельність персоналу, осіб	22	20	21	-4,55
Вартість основних фондів, тис. грн.	1205,7	1336,9	1613,3	33,81
Фондовіддача	9,33	8,70	8,98	-3,79
Вартість оборотних коштів, тис. грн.	7107,2	7036,5	7405,1	4,19
Коефіцієнт оборотності	1,58	1,65	1,96	23,56
Тривалість одного обороту оборотних коштів	230,55	220,86	186,60	-19,06

Охарактеризуємо отримані дані.

Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо зріст виручки від реалізації на 28,73% в 2019 році порівняно з 2017 роком. Також зростає собівартість реалізації та валовий прибуток (на 26,68 та 38,01% відповідно).

Проте прибуток до оподаткування має тенденцію до зниження на 24,29%, а чистий прибуток – на 4,55%. Це свідчить про зростання витрат райспоживспілки та зниження ефективності управління ними.

Зростає вартість основних фондів, проте знижується ефективність їх використання, про що свідчить зниження показника фондовіддачі на 3,795.

Позитивно характеризує діяльність Буринської райспоживспілки зростання коефіцієнта оборотності оборотних коштів на 23,56% в 2019 році порівняно з 2017 роком та зниження тривалості їх одного обороту.

Далі необхідно провести аналіз динаміки та структури фінансового стану підприємства за 2017-2019 роки, результати занесені у таблицю 1.2.

Таблиця 1.2

Аналіз фінансового стану Буринської райспоживспілки

Показники	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення (+,-)		Темп приросту, %	
				2018 до 2017	2019 до 2017	2018 до 2017	2019 до 2018
				Всього майна, тис. грн.	48961	74325	111859
1. Необоротні активи тис. грн.	4561	25046	24415	20485	-631	449,13	-2,52
у % до майна	9,32	33,70	21,83	24,38	-11,87	261,74	-35,23
2. Оборотні активи тис. грн.	44400	49306	87454	4906	38148	11,05	77,37
у % до майна	90,68	66,34	78,18	-24,35	11,84	-26,85	17,85
2.1. Запаси тис. грн.	21764	13225	28043	-8539	14818	-39,23	112,05
у % до ОА	49,02	26,82	32,07	-22,20	5,24	-45,28	19,55
2.2. Дебіторська заборгованість тис. грн.	18281	30152	51564	11871	21412	64,94	71,01
у % до ОА	41,17	61,15	58,96	19,98	-2,19	48,52	-3,58
2.3. Поточні фін. інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів, тис. грн.	22	2	31	-20	29	-90,91	1450,00
у % до ОА	0,05	0,00	0,04	-0,05	0,03	-91,81	773,88
2.4. Інші оборотні активи тис. грн.	724	1407	3329	683	1922	94,34	136,60
у % до ОА	1,63	2,85	3,81	1,22	0,95	75,00	33,40

Джерело: складено автором за даними підприємства

Виходячи з даних, приведених у таблиці, бачимо, що майно підприємства впродовж усього звітного періоду зростає. Протягом 2018 року воно зросло на 51,8 відсотків, або на 25364 тис. грн., а у 2019 році темп росту склав 50,5%. Причиною такого росту вартості майна підприємства виступають наступні фактори:

- ріст необоротних активів підприємства у 2018 році на 449,13%, у 2019 році зниження на 2,52%;

- впродовж 2019 року оборотні активи зросли на 77,37 відсотків;
- ріст запасів у 2019 році складає 112,05%;
- загальна сума дебіторської заборгованості в 2019 році зросла на 71,01%;
- темп росту грошових коштів складає 1450%.

Розглядаючи структуру майна підприємства, бачимо, що в 2017 році 90,68% склали оборотні активи, хоча до 2019 року їх питома вага знижується до 78,18%.

Що стосується структури оборотних активів, то найбільша частка в них у 2017 році припадає на запаси (49,02%), далі йде дебіторська заборгованість (41,17%), а найменша питома вага припадає на грошові кошти (0,05%). У 2016 році ситуація суттєво не змінилася. Але в 2019 році в структурі оборотних активів найбільша питома вага належить дебіторській заборгованості – вона складає 58,96 відсотки. Запаси складають 32,07%, а грошові кошти 0,04 % від усієї вартості оборотних активів підприємства.

Ліквідність і платоспроможність оцінюються за допомогою абсолютних і відносних показників.

Проведемо розрахунок коефіцієнтів ліквідності баланса Буринської райспоживспілки за 2019 рік, дані заносимо в таблицю 1.3.

Таблиця 1.3

Коефіцієнти ліквідності баланса Буринської райспоживспілки

Показники	На початок року	На кінець року	Норматив	Зміна за рік
1.Коефіцієнт загальної ліквідності	3,79	2,36	>1-2	-1,43
2.Коефіцієнт поточної ліквідності	2,43	1,48	>0,6	-0,95
3.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0002	0,0008	>0,2	0,0006
4.Чистий оборотний капітал	36294	50342	>0	14048

Джерело: складено автором за даними підприємства

Як свідчить проведений аналіз коефіцієнтів ліквідності, підприємство в змозі погасити свої зобов'язання в середньо- та довгостроковому періоді за рахунок власних коштів, так як коефіцієнти загальної та поточної ліквідності значно перевищують нормативні значення. Проте підприємство не в змозі оплатити короткострокові зобов'язання за рахунок власних наявних грошових коштів, це підтверджує значення коефіцієнти абсолютної ліквідності балансу.

Далі проаналізуємо показники фінансової стійкості підприємства Буринської райспоживспілки. Дані занесемо в таблицю 1.4.

Таблиця 1.4

Показники фінансової стійкості підприємства ТОВ «Сервісенерго»

Показники	На початок року	На кінець року	Норматив	Зміна за рік
1. Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів	0,21	0,5	<1	0,29
2. Коефіцієнт автономії	0.83	0.67	>0,5	-0.16
3. Коефіцієнт маневреності власних коштів	0.59	0.67	>0,2	0.08
4. Коефіцієнт ефективності використання власних коштів	0.24	0.18	>0,4	-0.06
5. Коефіцієнт використання фінансових ресурсів усього майна	0.2	0.12	збільшення	-0.07

Джерело: складено автором за даними підприємства

Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів дає найбільш загальну оцінку фінансової стійкості підприємства. В 2018 році на кожен гривню власних коштів Буринської райспоживспілки, вкладених в активи, припадало 0,21 грн. залучених, а в 2019 році – 0,5. Зростання показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від інвесторів і кредиторів, тобто про деяке зниження фінансової стійкості.

Коефіцієнт автономії має тенденцію до зниження, що свідчить про залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт маневреності власних коштів характеризує ступінь мобільності власних засобів підприємства. Його зростання позитивно свідчить про фінансову стійкість підприємства.

Коефіцієнт ефективності використання власних коштів у звітному році має тенденцію до зниження, що говорить про менш ефективне використання власного капіталу.

Коефіцієнт використання фінансових ресурсів (усього майна) дає змогу визначити, за який період одержаний прибуток може компенсувати вартість майна. Збільшення цього показника є позитивною тенденцією.

Таким чином, проаналізувавши фінансову стійкість Буринської райспоживспілки, ми з'ясували, що підприємство є недостатньо стабільним у фінансовому відношенні.

Наступним кроком дослідження є аналіз ділової активності Буринської райспоживспілки. Дані аналізу наведені в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Показники ділової активності підприємства Буринської райспоживспілки

Показники	На початок року	На кінець року	Норматив	Зміна за рік
1.Коефіцієнт оборотності активів	0.64	0.53	збільшення	-0.11
2.Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	0.88	0.72	збільшення	-0.16
3.Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1.47	1.2	збільшення	-0.27
4.Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2.39	1.95	збільшення	-0.44
5.Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	2.40	2.21	збільшення	-0.2
6.Коефіцієнт оборотності основних засобів	0.74	0.60	збільшення	-0.14
7.Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0.88	0.72	збільшення	-0.16

Джерело: складено автором за даними підприємства

Коефіцієнт оборотності активів – відображає швидкість обороту сукупного капіталу підприємства, тобто показує, скільки разів за аналізований період відбувається повний цикл виробництва й обіг, що приносить відповідний ефект

у вигляді прибутку, або скільки грошових одиниць реалізованої продукції принесла кожна одиниця активів. Зниження цього показника в 2019 році свідчить про недостатню швидкість активів.

Коефіцієнт оборотності оборотних засобів характеризує відношення виручки (валового доходу) від реалізації продукції, без урахування податку на додану вартість та акцизного збору до суми оборотних засобів підприємства. Зменшення цього коефіцієнта свідчить про уповільнення обороту оборотних засобів.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки. Показник має тенденцію до зниження, тобто підприємство стало повільніше отримувати оплату по рахунках.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості – показує розширення або зниження комерційного кредиту, наданого підприємству. Зниження коефіцієнту означає ріст покупок у кредит.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів – відображає число оборотів товарно-матеріальних запасів підприємства за аналізований період. Зниження даного показника свідчить про відносне збільшення виробничих запасів і незавершеного виробництва або про зниження попиту на готову продукцію.

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) показує ефективність використання основних засобів підприємства. Як свідчить проведений аналіз, підприємство стало менш ефективно використовувати наявні основні засоби.

Зниження коефіцієнта оборотності власного капіталу означає про менш ефективне використання підприємством власного капіталу.

Таким чином, проведений аналіз ділової активності Буринської райспоживспілки показав зниження всіх коефіцієнтів оборотності, що негативно свідчить про діяльність підприємства.

Далі проаналізуємо показники рентабельності та прибутковості підприємства. (таблиця 1.6)

Таблиця 1.6

**Показники рентабельності та прибутковості Буринської
райспоживспілки**

Показники	За попередній рік	За звітний рік	Норматив	Зміна за рік
1.Коефіцієнт рентабельності активів	0.16	0.15	>0	-0.01
2.Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0.21	0.2	>0	-0.01
3.Коефіцієнт рентабельності діяльності	0.24	0.28	>0	0.04

Джерело: складено автором за даними підприємства

Значення коефіцієнтів рентабельності активів та рентабельності капіталу підприємства в 2019 році мають тенденцію до зниження, що свідчить про падаючий попит на продукцію підприємства, про перенагромадження активів та зниження рівня прибутковості власного капіталу. Коефіцієнт рентабельності діяльності розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг). Збільшення цього показника свідчить про зростання ефективності господарської діяльності підприємства.

Таким чином, проведений аналіз фінансового стану Буринської райспоживспілки дозволив виявити існуючі недоліки в системі управління платоспроможністю, діловою активністю та рентабельністю підприємства. Для того, щоб ліквідувати виявлені проблемні місця, необхідно: прискорити оборотність капіталу, запровадити систему фінансового та податкового планування, оптимізувати структуру капіталу, покращити процеси управління майном, здійснити заходи щодо покращення контролю фінансової діяльності.

Таким чином, аналіз розглянутих показників показав, що керівництво системи має віднайти резерви залучення коштів в оборот, змінити процес формування капіталу, використовувати високоліквідні активи лише за цільовим призначенням, намагатися скорочувати обсяги понаднормованих запасів на складах, переглянути доцільність утримання окремих об'єктів, що знаходяться

на балансі, з метою їх подальшого більш ефективного використання, контролювати розподіл витрат.

Розглянемо організацію бухгалтерського обліку Буринської райспоживспілки.

Основними завданнями бухгалтерського обліку є: формування повної і достовірної інформації про діяльність організації та її майновий статус, забезпечення контролю за використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів відповідно до затверджених норм, нормативами і кошторисами, своєчасне запобігання негативним явищам в господарсько-фінансовій діяльності, виявлення і мобілізація внутрішньогосподарських резервів. Ведення бухгалтерського і податкового обліку здійснюється директором, який самостійно формує бухгалтерську звітність за звітний період (місяць, квартал, рік). Облік майна, зобов'язань і господарських операцій здійснюється методом подвійного запису відповідно до робочого плану облікових записів в автоматичному режимі в програмі 1С-Підприємство.

2. ОБЛІК ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

3. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИТРАТИ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

З метою забезпечення безперервної діяльності підприємства, воно повинно мати в своєму розпорядженні ті або інші матеріальні запаси. Запаси – матеріальні ресурси (засоби виробництва, предмети споживання, інші цінності), необхідні для забезпечення розширеного відтворення, обслуговування сфери нематеріального виробництва та задоволення потреб населення, які зберігаються на складах або в інших місцях з метою їх наступного використання.

Одним із основних завдань цінового обліку готової продукції є приведення різної продукції промисловості до єдиного виразу – вартісного.

В бухгалтерському обліку готова продукція повинна оцінюватись у відповідності до П(С)БО 9 „Запаси” за первісною вартістю. Але оскільки така вартість може бути визначена лише після збирання всіх витрат та калькулювання її фактичної собівартості, постає потреба в щоденному обліку наявності та руху готової продукції для визначення її вартісних характеристик.

У поточному обліку готову продукцію оцінюють за обліковими цінами (середньорічною плановою собівартістю, договірними або оптовими цінами або за фактичною виробничою собівартістю). Така оцінка продукції дає змогу вести постійний поточний облік незалежно від калькуляції фактичної собівартості.

Облікові ціни є основою ведення бухгалтерського обліку готової продукції на складах Буринської райспоживспілки оперативно-бухгалтерським методом.

Оскільки готову продукцію в Буринській райспоживспілці оцінюють за середньорічною плановою собівартістю, то відхилення планової собівартості від фактичної обліковують окремо. На кінець місяця ці відхилення розподіляють між залишками нереалізованої продукції і реалізованими виробами. У вартісному вираженні облік готової продукції ведуть за місцем їх зберігання із зазначенням матеріально відповідальних осіб.

У бухгалтерському балансі залишки готової продукції відображаються по фактичній виробничій собівартості.

Вважаємо, що доцільно було б підприємству у поточному обліку наявність і рух готової продукції оцінювати за відпускними цінами. Використання такого варіанту забезпечить порівнянність оцінки готової продукції зі звітністю, а також дотримання єдності оцінки в документах на продукцію відвантажену і реалізовану.

При такому варіанті обліку немає потреби обліковувати відхилення фактичної собівартості готової продукції від відпускної вартості, завдяки можливості застосування рахунків позабалансового обліку, що є, безумовно, новизною у теорії і практиці бухгалтерського обліку.

При відображенні продажу готової продукції в бухгалтерському обліку зазначаються дві оцінки:

– оцінка, що прийнята підприємством згідно з обліковою політикою – первісна вартість (по дебету рахунку 901 „Собівартість реалізації готової продукції”);

– оцінка, що визначається за домовленістю сторін (по кредиту рахунку 701 „Дохід від реалізації готової продукції”).

Отже, одним із основних завдань цінового обліку готової продукції є приведення різної продукції промисловості до єдиного виразу – цінового показника, який дає можливість зробити підсумок різної продукції як одиничних виробничих одиниць, так і промисловості в цілому.

Як уже зазначалось раніше, при оприбуткуванні випущеної з виробництва готової продукції в бухгалтерському обліку роблять запис по дебету 26 „Готова продукція” та кредиту 23 „Виробництво” як у кількісному, так у вартісному виразі. Цим записом відображається оприбуткування готової продукції з виробництва за нормативною (плановою) собівартістю на протязі місяця.

Оскільки в балансі треба відобразити готову продукцію за фактичною собівартістю, то на суму відхилень від нормативної (планової) собівартості в кінці місяця складається запис методом додаткової проводки (якщо фактична собівартість виявиться вищою від планової): дебет 26 „Готова продукція” та

кредит 23 „Виробництво”, або методом червоного сторно (якщо фактична собівартість виявиться нижчою від планової).

Однак, якщо відійти від традиційного способу відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку і для оприбуткування та реалізації готової продукції використовувати позабалансові рахунки, то запис Дт 26 Кт 23 можна робити один раз в кінці місяця на загальну вартість випущеної з виробництва готової продукції конкретного виду.

Щоденний облік випуску з виробництва, наявності, руху та реалізації готової продукції у цьому випадку здійснюється на позабалансових рахунках, що значно полегшує облік і зменшує кількість виконуваних операцій. У цьому випадку фактичне оприбуткування готової продукції з виробництва відображається по дебету позабалансового рахунку Z 26 по цінах реалізації. На підставі накладної в обліку підприємства робиться наступний запис: дебет Z 26 кредит Z 00 як в кількісному так і в сумарному вимірнику, де „Z” – шифр позабалансового рахунка.

Отже, у зв'язку з використанням підприємством позабалансових рахунків відпадає потреба у здійсненні додаткових розрахунків та відображенні у обліку коригування нормативної (планової) собівартості до рівня фактичної.

Операції по використанню готової продукції для переробки на позабалансовому обліку можуть відображатися записом: Дт Z26 Кт Z00, але кількість та сума по даній операції ставиться зі знаком мінус.

Заключним етапом кругообігу оборотних засобів підприємства є реалізація (продаж) виробленої ним продукції, яка здійснюється відповідно до договорів про поставку. Від їх виконання залежать кінцеві результати діяльності колективу – прибуток і його розподіл. Саме завдяки реалізації продукції у підприємства створюється можливість відновити цикл виробництва, використовуючи виторг від реалізації продукції для придбання нових виробничих запасів (предметів праці), для оплати праці працівників, розрахунків з постачальниками, бюджетом по податках і інших платежах, органами соціального і пенсійного страхування, банками по кредитах і ін.

Відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

При визначенні обсягу реалізації методом нарахування датою реалізації вважається дата передачі права власності покупцям на продукцію (роботи, послуги) відповідно до базисних умов постачання, визначеними суб'єктами підприємницької діяльності, незалежно від термінів здійснення платежів, а для робіт, послуг – дата оформлення документів, що засвідчують факт їхнього виконання.

Дохід, отриманий від продажу готової продукції, відображається в бухгалтерському обліку на субрахунку 701 „Дохід від реалізації готової продукції”. За кредитом даного субрахунку відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом – належна сума непрямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством) та списання у порядку закриття на рахунок 79 „Фінансові результати”.

Для узагальнення інформації про виробничу собівартість реалізованої готової продукції, то для її відображення в обліку підприємства застосовується субрахунок 901 „Собівартість реалізованої готової продукції”, за дебетом якого відображається виробнича собівартість реалізованої готової продукції, за кредитом – списання в порядку закриття дебетових оборотів на рахунок 79 „Фінансові результати”.

При реалізації готової продукції необхідно списати балансову вартість готової продукції, що реалізується. На протязі місяця таке списання здійснюється по нормативній (плановій) собівартості, яка в кінці місяця приводиться у відповідність до фактичної собівартості готової продукції. У разі, якщо фактична собівартість виробництва готової продукції менша нормативної її вартості, в кінці місяця здійснюється коригування.

У випадку, якщо фактична вартість готової продукції більша нормативної, то додатна різниця між цими величинами відображається в бухгалтерському обліку методом додаткової проводки: дебет 901 та кредит 26.

У разі використання позабалансових рахунків не має необхідності здійснювати всі ці дії, адже, як зазначалося вище, готова продукція оприбутковується з виробництва один раз в кінці місяця за фактичною собівартістю.

При реалізації, собівартість відвантаженої продукції з кредиту 26 в дебет 901 також списується один раз в кінці місяця на загальну суму реалізації.

Однак це не виключає необхідності списувати кількість і вартість реалізованої продукції при кожному відпуску продукції зі складу покупцям.

Для цього робляться записи на позабалансових рахунках: дебет Z 00 та кредит Z 26. Сума в цьому випадку дорівнює ціні реалізації одиниці продукції, помноженої на кількість.

Звіт про фінансові результати розкриває дані за звітний період про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід, повною, правдивою та неупередженою інформацією про які повинне забезпечувати підприємство користувачів – це і є основна мета формування звіту. Звіт містить чотири розділи:

- 1) фінансові результати;
- 2) сукупний дохід,
- 3) елементи операційних витрат;
- 4) розрахунок показників прибутковості акцій [31; 35].

Розділ I звіту Буринської райспоживспілки присвячений даним про доходи і витрати для того, щоб визначити чистий фінансовий результат (прибуток або збиток) звітного періоду (рис. 3.1) [31; 35].

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
=
Валовий прибуток (збиток)
+
Інші операційні доходи
-
Інші операційні витрати
=
Фінансовий результат від операційної діяльності
+
Дохід від участі в капіталі
+
Інші фінансові доходи
+
Інші доходи
-
Фінансові витрати
-
Втрати від участі в капіталі
-
Інші витрати
=
Фінансовий результат до оподаткування
-
Податок на прибуток
=
Чистий фінансовий результат

Рис. 3.1. Розрахунок чистого фінансового результату

Розділ II звіту присвячений поданню інформації про інший сукупний дохід підприємства та розрахунку сукупного доходу (рис. 3.2) [31].

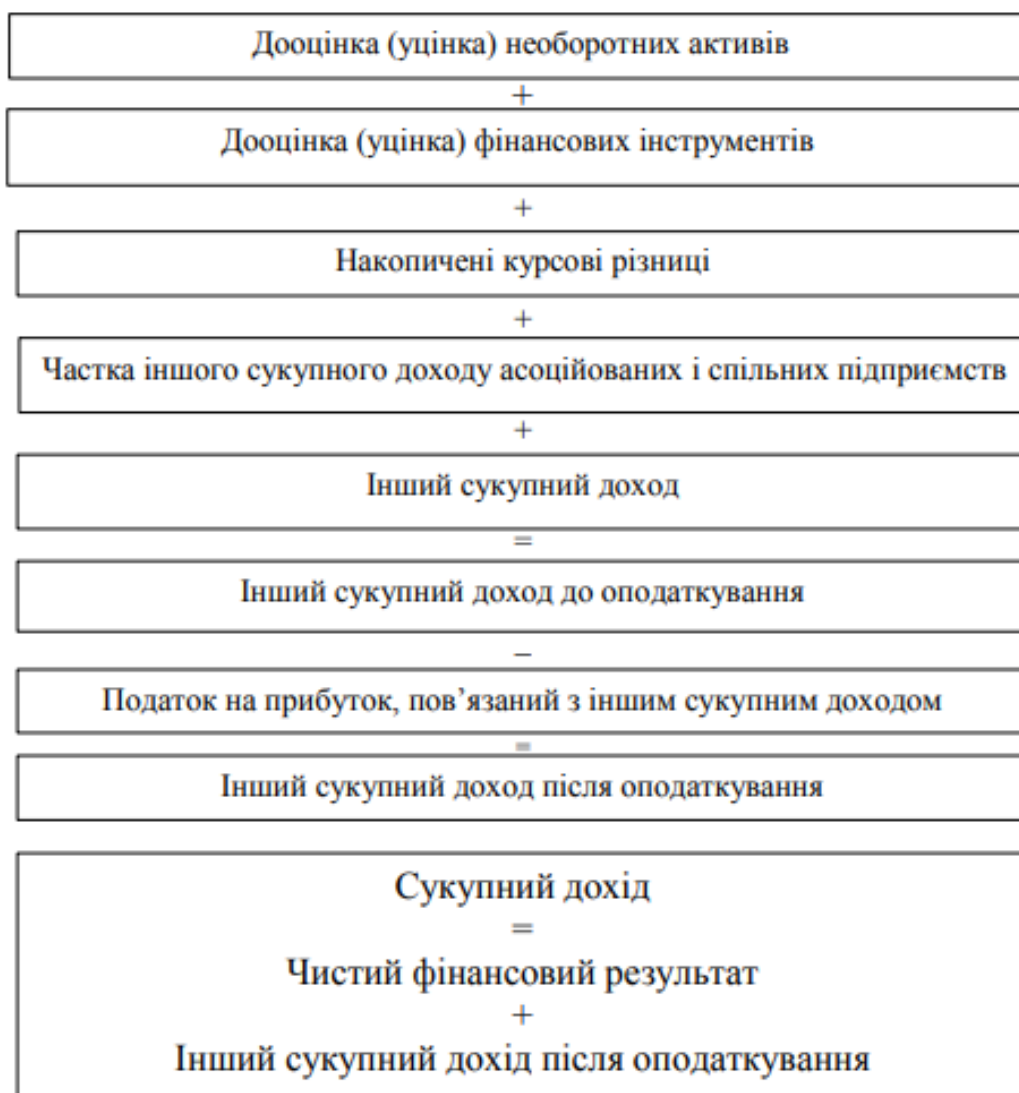

Рис. 3.2. Розрахунок сукупного доходу

В Буринській райспоживспілці дані у розділі II звіту відсутні, тобто досліджуване підприємство не отримувало протягом звітнього періоду іншого сукупного доходу.

Розділ III звіту показує елементи операційних витрат, які підприємство понесло у звітному періоді (не враховується внутрішній оборот – виготовлена та спожита продукція (роботи, послуги) на самому підприємстві) [13; 31]. Цей розділ подає доцільні та корисні дані для зовнішніх користувачів. Інформативність цього розділу могла б зрости при поданні даних по сегментах та видах діяльності.

Розділ IV звіту показує розрахункові дані про прибутковість акцій акціонерних товариств, які продаються/купаються на фондових біржах: середньорічна кількість простих акцій, чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, дивіденди на одну просту акцію та інші [13; 31].

Вважаємо, що розкриття інформації про податки і збори слід розширити шляхом додавання окремого розділу по податках і зборах. Така потреба зумовлена істотним значенням інформації про зобов'язання підприємства перед бюджетом для користувачів облікової інформації, що може відіграти значну роль при ухваленні ними рішень на користь підприємства.

Аналіз звіту дає можливість зробити висновок про те, що відображення фінансових результатів у звіті здійснюється в розрізі видів діяльності. Заповнюється звіт з використанням даних з рахунків обліку витрат і доходів, зокрема оборотів цих рахунків. Статті, які при розрахунках віднімаються, показуються у дужках (непрямі податки, вирахування з доходу, собівартість, витрати і збитки).

Законодавчі акти визначають регламент складання приміток до річної фінансової звітності як складового елемента річної фінансової звітності суб'єктів господарювання [42]. Через це користувачі облікових даних отримують деталізовану інформацію щодо функціонування суб'єктів господарювання щорічно. Нормативні положення з обліку регламентують положення щодо доходів і витрат, які слід подавати у примітках. При цьому підхід до подання даних у примітках такий же як форми №2 – дані і за минулий період і за поточний період.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ